

Lüganuse Vallavalitsus
valitsus@lyganuse.ee

Teie 06.01.2025 nr 6-1/35-8

Meie 28.01.2025 nr 9.3-1/24/5829-3

Axela Kiviõli hübridpargi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalik väljapanek

Teavitasite Terviseametit (edaspidi amet) Axela Kiviõli hübridpargi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (edaspidi eriplaneering) asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) programmi avalikust väljapanekust.

Lüganuse Vallavolikogu algatas 30.05.2024 otsusega nr 191 eriplaneeringu koostamise ja KSH. Eriplaneeringu koostamise eesmärgiks on rajada tuule- ja päikeseenergia tootmise hübridpark koos vajaliku taristuga. Planeeritavate tuulikute koguarv on kuni 20 tuulikut, ühe tuuliku kogukõrgus kuni 300 meetrit. Planeeringuala hõlmab ca 10 km² suurust maa-ala Lüganuse valla põhjaosas Varinurme, Satsu ja Ilmaste külade territooriumil. Eriplaneeringu asukoha eelvalik ja KSH koostatakse täpsusega, mis võimaldab hübridpargi tuulikute ja päikesepaneelide edasist kavandamist projekteerimistingimuste alusel.

Asukoha eelvalikul võetakse arvesse erinevaid puhveralasid ja kriteeriume, sh 750 m puhver elu- ja ühiskondlikest hoonetest. Eriplaneeringu lähteseisukohtade kohaselt on Lüganuse vald seisukohal, et elu- ja ühiskondlike hoonete lubatud kaugus tuulikutest on 750 meetrit ja kokkuleppel hoone omanikuga võib seda puhvrit vähendada kuni 500 meetrini.

KSH käigus hinnatakse kavandatava tegevusega kaasnevaid võimalikke olulisi keskkonnamõjusid ning määratletakse mõjude ulatus, hinnatakse keskkonnale kaasnevaid tagajärgi ja olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks ja leevendamiseks kavandatud meetmeid. Muuhulgas hinnatakse mõju inimese tervisele ja heaolule (müra, varjutus, visualiseeringud, vibratsioon) ning olemasolevate ja võimalusel ka kavandatavate tuuleparkide alade kumulatiivset mõju valdkondade lõikes. KSH raames on plaanis koostada müravõlgu kaardid, varjutuse modelleerimine, nähtavusala analüüs.

Amet on tutvunud Axela Kiviõli hübridpargi kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmiga ning märgib järgmist:

- Arvestada, et planeeritava tegevuse ehitusaegne müra ei tohi ületada keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ kehtestatud mürataseme normatiive.
- Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on andnud suunise, mille kohaselt müraleevendavaid meetmeid tuleks rakendada, kui tuuleturbiinide müra ületab 45 dB

Lden (ööpäeva 24 h keskmine). Eeldusel, et tuulikupark töötab kuni 24 tundi ööpäevas, soovib amet uute tuuleparkide arendamisel võtta aluseks kõige rangemad ehk müra sihtväärtused, mis ei ületaks elamualadel päeval 50 dBA ja öösel 40 dBA. Sellist lähemist toetab ka ameti senine praktika, sest inimeste kaebustest on võimalik välja lugeda, et võimalike mürahäiringute vältimiseks tasub tuulegeneraatorite puhul aluseks võtta kõige rangemad nõuded (müra sihtväärtused).

- Kindlasti tuleb teostada välisõhus leviva müra modelleerimine, et selle abil välja selgitada piisav kaugus tuulikute ja elamualade vahel. Mida kaugemale jäävad kavandatavad tuulegeneraatorid elamualadest, seda minimaalsem on risk ka negatiivsete tervisemõjude avaldumiseks. Erinevates uuringutes on antud soovitus tuuliku ja elamualade puhveralaks võtta 1 km ning ka koostamisel olevas Lüganuse valla üldplaneeringus on üldplaneeringuga leitud sobivatel aladel tuuleparkide puhveralaks määratud 1 km.
- Müra leviku modelleerimisel modelleerida ka madalsagedusliku müra levikut.
- Lisaks tuulikute tekitavale mürale tuleb arvesse võtta ka tuulepargiga seotud seadmeid, näiteks alajaamade trafosid ja muid lisaseadmeid. Need komponendid võivad tekitada eelkõige tonaalset müra ja neid tuleb hinnata koos tuuliku müraga.
- Soovitame hinnata tuulikute käitamisega kaasnevat infraheli.
- Soovitame teostada tuulikute käivitumisjärgselt kontrollmõõtmisi, et võrrelda müra modelleerimise tulemusi tegeliku müratasemega maksimaalse võimsusega töötamise ajal.
- Soovitame hinnata planeeritava tegevuse mõju joogivee kvaliteedile, sest tagada tuleb joogiveehaarete sanitaarkaitsealade kaitse ning vältida põhjavee kvaliteedi halvenemist.
- Soovitame planeeringu menetlusprotsessis teha aktiivset koostööd kohalike elanikega, et saavutada ümbruskonna elanike tervist toetav planeeringulahendus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisu Tamm
vaneminspektor (keskkonnatervis)
Ida regionaalosakond